

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Christiansborg
1240 København K

7. oktober 2011.

Kære medlem af Miljø- og Planlægningsudvalget

Det Økologiske Råd opfordrer dig til at fremme disse 5 initiativer til gavn for naturen og miljøet.

1. Ved gennemførelsen af vandplanerne bør der ikke udbetales kompensation for druknede afgrøder på grund af reduceret vandløbsvedligeholdelse

Formålet med den reducerede vandløbsvedligeholdelse er at gavne naturen og miljøet, og det sker kun, hvis der samtidig sker en ændring af landbrugsdriften på de oversvømmelsestruede arealer.

Hvis den nuværende drift fortsætter, vil der opstå store udbyttetab og en kraftig forurening af naturen og miljøet, fordi afgrøden bliver ødelagt eller ikke kan høstes. Det vil medføre udvaskning eller afstrømning af store mængder næringsstoffer til vandmiljøet, fordi tabet af næringsstoffer fra en kornmark, der bliver oversvømmet, er større end fra en kornmark, der ikke bliver oversvømmet.

Det er derfor vigtigt, at landbruget ophører med at dyrke korn og andre sårbare afgrøder på de oversvømmelsestruede arealer, og at de i stedet udlægges med græs og energiafgrøder eller til natur.

En kompensation til landbruget for oversvømmede kornmarker vil bevirke, at det motiveres til at fastholde dyrkningen af korn på de oversvømmelsestruede arealer, så miljøgevinsten ved den reducerede vandløbsvedligeholdelse forsvinder eller bliver negativ.

2. I de sårbare områder bør miljøreguleringen rettes mod arealanvendelsen i stedet for gødningsanvendelsen

Sommerens megen nedbør har med al tydelighed vist, at der er behov for at ændre landbrugsdriften på de lavtliggende marker, der bliver oversvømmet ved store nedbørsmængder.

I år er 18.000 ha kornmarker blevet oversvømmet i en sådan grad, at de ikke har kunnet høstes. Det har ikke alene medført store økonomiske tab for landbruget og samfundet, men også medført en kraftig forurening af vandmiljøet med nitrat og fosfor.

Både for miljøet og for samfundet ville det være langt bedre, hvis korndyrkningen ophørte på de lavtliggende marker og blev erstattet af natur, vedvarende græs eller energiafgrøder, der tåler at blive oversvømmet.

Da samfundet har en stor interesse i, at udlægningen af naturområder fører til de størst mulige naturmæssige, landskabelige og rekreative værdier, bør det gøres attraktivt for landmændene at gennemføre en samlet plan for de lavtliggende marker.

Det kan ske ved at foretage en jordfordeling med etablering af natur, vedvarende græs og flerårige energiafgrøder på de arealer, hvor det giver de største miljømæssige og driftsmæssige fordele for såvel landbruget som samfundet.

Det vil samtidig gøre det meget billigere for både landbruget og samfundet at opfylde vandplanernes mål, hvis nedsættelsen af nitratudvaskningen især sker, hvor nedbrydningen (denitrifikation) af den udvaskede nitrat er mindst på dens vej fra markerne til de sårbare vandområder. Dette stemmer overens med anbefalingen fra Husdyrreguleringsudvalget. Ved et etablere vedvarende græs eller flerårige energiafgrøder vil det være muligt at opnå en rentabel landbrugsdrift på de lavtliggende marker uden behov for permanente støtteordninger.

Der har været forslag fremme om at indføre stærkt nedsatte og omsættelige gødningskvoter inden for de sårbare områder, men en sådan regulering af gødningsanvendelsen vil ikke virke. Det skyldes, at afgrøderne generelt udnytter gødningen væsentlig bedre på de sårbare jorder end på de robuste. Hvis kravene til kvælstoftilførsel strammes på de sårbare jorder, bliver det attraktivt at flytte gødning fra robuste jorder til sårbare jorder, og det er umuligt at kontrollere, hvordan gødningen bliver fordelt på den enkelte bedrifts jorder.

Det Økologiske Råd anbefaler derfor, at den fremtidige regulering i de sårbare områder sker på arealanvendelsen i stedet for gødningsanvendelsen, fordi det vil give de største miljømæssige og driftsmæssige fordel for såvel miljøet som landbruget - og så er det samtidig let at kontrollere.

3. Det bør i miljøgodkendelser af landbrug være muligt at regulere al anvendelse af gødning som anbefalet af Husdyrreguleringsudvalget og ikke kun anvendelse af husdyrgødning

Det er i dag ikke muligt at regulere anvendelsen af handelsgødning i miljøgodkendelser og tilladelser til landbrugsproduktion, selv om anvendelse af handelsgødning efter de gældende gødningsnormer medfører en udvaskning af nitrat, der er ca. 10 gange større end merudvaskningen som følge af anvendelse af husdyrgødning.

Det betyder, at det kun er muligt at reducere udvaskningen af nitrat fra typisk knap 80 kg N/ha til ca. 70 kg N/ha på markerne langs bl.a. Limfjorden, og det er ofte helt utilstrækkeligt. Hvis kommunerne kan stille vilkår i miljøgodkendelserne om, at nitratudvaskningen skal nedbringes yderligere for at beskytte vandmiljøet, kan landmanden bl.a. opfylde kravet ved at udlægge nogle af sine marker til natur eller ved at dyrke afgrøder som er effektive til at reducere nitratudvaskningen, f.eks. græs eller energiafgrøder.

4. Nedsættelse af natur- og landbrugskommission

Det Økologiske Råd hilser en sådan kommission meget velkommen, da det er af afgørende betydning for både gennemførelsen af vandplanerne, genopretningen af naturen og udviklingen af landbruget, at der kommer en regulering af arealanvendelsen og landbruget, der er langsigtet og visionær.

Det Økologiske Råd er meget interesseret i at blive medlem af natur- og landbrugskommissionen.

5. Klagegebyret på 3.000 kr. pr. klage til Natur- og Miljøklagenævnet bør afskaffes eller reduceres kraftigt

Det Økologiske Råd har påklaget over 500 miljøgodkendelser, og det skyldes først og fremmest en uklar lov og dårlig vejledning af kommunerne. Natur- og Miljøklagenævnet har p.t. truffet afgørelse i 174 af Det Økologiske Råds klager, og vi har fået medhold i dem alle, selv om det normale er, at miljøorganisationerne "kun" vinder ca. 50% af deres klager.

Det er reelt klager fra miljøorganisationer som Det Økologiske Råd, der sikrer, at loven overholdes, at der bliver lighed for loven, og at der bliver sat fokus på lovens svage sider, så de kan fjernes ved kommende lovrevisioner. Det er derfor vigtigt, at vi som miljøorganisation også har råd til at indsende klager over miljøgodkendelser, der befinder sig i lovens gråzone, og som vi kan risikere at tabe.

Det Økologiske Råd anmoder på den baggrund om, at klagegebyret afskaffes eller reduceres kraftigt.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Brevet er desuden sendt til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri samt til Miljøministeren og Fødevareministeren.